

Punkt 8.

Drøftelse af Nest-programmet

2018-047795

Skoleforvaltningen fremsender til Skoleudvalget, drøftelse af NEST-programmet og stillingtagen til, om der skal igangsættes et tilsvarende tilbud i Aalborg Kommune.

Beslutning:

Drøftedes.

Skoleudvalget ønsker, at behandle den samlede inklusionsrapport inden der tages stilling til NEST klasserne. Men ønsker samtidig, at der i rapporten udarbejdes en vurdering af, om NEST klasserne med fordel kan være en del af den fremtidige inklusionsindsats i Aalborg kommune.

Sagsbeskrivelse

Nest-programmet er et evidensbaseret skoleprogram, hvor børn med autismespektrumsforstyrrelser, som er i målgruppen for et specialundervisningstilbud, undervises sammen med børn uden diagnose i en Nest-klasse. Programmet er amerikansk, men afprøves i øjeblikket i to 0. klasser på Katrinebjergskolen i Aarhus. Skoleudvalget skal drøfte Nest-programmet og tage stilling til, om der ønskes et tilsvarende undervisningstilbud i Aalborg Kommune. Derudover skal der tages stilling til en eventuel finansiering af projektet.

Baggrund

Nest-programmets grundantagelse er:

- "Børn er mere ens end forskellige og bør – når det er muligt – lære og udvikle sig sammen"
- "Hvis børn ikke lærer på den måde, vi underviser dem, må vi undervise dem på en måde så de lærer"

Derfor ligger Nest-programmet i tråd med de principper for øget inklusion og ændret visitation, der blev godkendt i Skoleudvalget den 15. maj 2018. Særligt principperne om fleksibelt tilrettelagte forløb som er tilpasset det enkelte barn samt at indsatser og forløb skal foregå i nær tilknytning til hjemklassen understøttes af Nest-programmet.

Nest kommer af det engelske ord "rede". I New York er der 243 Nest-klasser fordelt på 35 skoler. Der er altid to lærere i klassen, hvor der er færre børn end i en almenklasse.

Fokus er på synlighed, organisering, struktur og didaktiske principper, som alle børn profiterer af. Erfaringerne fra New York er, at alle børnene i Nest-klassen profiterer af dette skoleprogram.

Børnene med autismespektrumsforstyrrelse i Nest-klasser præsterer bedre fagligt end andre børn med samme profil i specialundervisningstilbud.

Nest-programmet i Aarhus Kommune

På Katrinebjergskolen i Aarhus har man omsat den amerikanske tænkning i programmet til en dansk Nest-model.

Skolen har etableret to 0. klasser inden for programmet, hvor der er indskrevet 4 børn med autismespektrumforstyrrelser og 12 børn uden diagnose. Børnene med autisme er potentielt normalbegavede, men i målgruppen for specialklasse. Der er ingen forældre, hverken til børnene med autisme eller almenbørn, der tvinges til at indgå i Nest-klassen.

Nest-klasserne er indrettet med visuelle redskaber, der bl.a. fortæller, hvor højt børn og voksne må tale lige nu, og et ur, som viser, hvor lang tid eleverne har til en opgave.

Nest-klasserne har to lektioner færre om ugen end almenklasser, fordi programmet kræver et udvidet teamsamarbejde. Lærere og pædagoger i de to klasser drøfter blandt andet rammerne for deres undervisning og får supervision af to psykologer fra PPR, der er tilknyttet projektet.

Næsten al undervisning er fælles for eleverne, men et par gange om ugen får de fire elever med autisme social træning med en pædagog og en psykolog fra PPR. Her lærer de blandt andet, hvad de skal spørge om, når de vil lege med andre, og hvordan de kan se, at andre ikke længere vil være med i en leg.

Forældrene bliver også uddannet. Der er et kursus for "autisme-forældrene" med fokus på, hvad diagnosen betyder for deres børn. Og et kursus for alle forældre om, hvordan man opretter legegrupper, holder børnefødselsdag og med generel viden om autisme.

Alle professionelle har modtaget undervisning og træning i Nest-programmets fire niveauer.

- Den filosofiske grundholdning: Ægte inklusion, fokus på barnets styrkesider og et trygt læringsmiljø
- Strukturerne i organiseringen og opbygningen: Reduceret klassekvotient og Nest-trænede personale
- Samarbejdsstrukturerne i og omkring Nest-klassen: To lærere i klassen, hyppige teammøder og støtte fra skolens ressourcepersoner og fra PPR
- Klasserumsstrategier: Visuelle støttesystemer og bevidst indretning af klasselokalet

Foreløbig kører projektet på Katrinebjergskolen i tre år. Hvert skoleår oprettes to nye Nest-klasser.

I november 2017 blev den første delrapport publiceret. Den viste blandt andet en betydelig bedre udvikling af de sociale kompetencer hos børnene med autismespektrumsforstyrrelser i Nest-klasserne end hos eleverne i både almen- og specialklasser, som Nest-klasserne sammenlignes med.

Den sproglige udvikling hos børnene med autismespektrumsforstyrrelser i Nest-klasserne svarer til udviklingen blandt børn i almen- og specialklasserne. Derudover viste resultaterne, at både forældre og det pædagogiske personale er tilfredse med klasserne og elevernes fremgang i de to Nest-klasser.

Projektet har desuden betydet, at PPR Aarhus har gjort sig gode erfaringer med at arbejde endnu mere praksisnært end tidligere. Helt tæt på elever, pædagoger og lærere. I Aarhus overvejes det nu at starte et projekt med Nest-klasser målrettet andre elevgrupper end elever med en autismespektrumforstyrrelse.

Økonomi

Det forventes, at Nest-tilbuddet vil kunne gennemføres med tilførsel af en ekstra lærerstilling pr. klasse – det svarer til kr. 0.5 mio. Det forudsættes, at den ressource der var planlagt anvendt til de 4 elever i specialklasse indgår som en ressource i Nest-klassen.

Derudover forudsættes der afsat ressourcer til kompetenceudvikling af medarbejdere, skoleledelse og PPR, ekstra tid til PPR til vejledning af skolens personale og projektering. Dette forventes realiserbart for ca. kr. 300.000 pr. klasse det første år – og faldende til kr. 100.000 pr. klasse i de efterfølgende år.

Opstart med to klasser vil således i år 1 kunne gennemføres for kr. 1.6 mio. I år 2 udgør udgiften til 4 klasser kr. 2.8 mio. En fuldt indfaset model fra 0.-9. klasse med to klasser pr. spor koster kr. 12.4 mio.

I Aarhus har man etableret Nest-klasserne som en investeringsmodel, hvor udgiften pr. elev er høj i starten af skoleforløbet men tjenes ind sidst i elevernes skoleforløb. Klasserne er således set over et skoleforløb billigere end, hvis eleverne gik i specialklasse eller specialskole igennem hele skoleforløbet.

Handlemuligheder

Skoleudvalget har følgende handlemuligheder:

- Afsætte ressourcer i budgettet for 2019 til oprettelse af Nest-klasser, kompetenceudvikling af medarbejdere, psykologtilknytning, projektering og evaluering. Det foreslås ligesom i Aarhus at starte op med to 0. klasser – én Nest-klasse for elever med autismespektrumsforstyrrelser og én for elever, der er udfordret i forhold til koncentration, opmærksomhed, motorik, sansebearbejdning og kommunikation.
- Afvente resultaterne af den endelige evaluering af Nest-programmet samt processen hen imod øget inklusion og ændret visitation forinden stillingstagen til evt. oprettelse i Aalborg Kommune.